

vilde indvirke paa Kongens Beslutning, men det er ingenlunde af de Forbrydelser, som man pleier at kalde Høiforræderi, og jeg seer ikke, af hvad Grund man her skulde bruge et Ord i en ganske usædvanlig Betydning. Naar man finder det nødvendigt at antyde i Grundloven, at saadanne Angreb paa Rigsdagen, som her ere omhandlede, skulde straffes, kan man sige i Almindelighed, at Bedkommende bliver at straffe efter Lovens Princip, eller man maatte i sin Tid give en Lov derfor, som jeg forresten ikke troer at være af nogen syndertilg Anvendelighed, og hvortil der ikke let kunde blive nogen Anledning, førend den hele Materie om Statsforbrydelser bliver omordnet. Jeg skal endnu bemærke, at de Straffe, som man efter mit Begreb maatte anvende, naar Handlingen erklæres for Høiforræderi, være Straffe, som for vore Tider ikke kunde være passende, blandt Andet, at Haanden skal afhugges, Kroppen parteres o. s. v. Med Hensyn til den Deel af Paragraphen, som udvider Straffen ogsaa til den, der foretager de omspurgte Handlinger efter Befaling, vil jeg henholde mig til, hvad en anden æret Rigsdagsmand i saa Henseende har udtalt.

Man gik derpaa over til § 38.

Ordføreren: Denne Paragraph er saalydende:

„Ingen Rigsdagsmand kan fængsles eller tiltales under Rigsdagens Samling, medmindre det Thing, hvortil han hører, dertil giver sit Samtykke. For sine Uttringer paa Rigsdagen kan intet af dens Medlemmer uden Thingets Samtykke drages til Ansvar udenfor samme.“

Udvalget har bemærket i Anledning af denne Paragraph følgende:

„Naar denne Paragraph bestemmer, at ingen Rigsdagsmand kan fængsles eller tiltales under Rigsdagens Samling, medmindre det Thing, hvortil han hører, dertil giver sit Samtykke, skal Udvalget herved alene tillade sig to mindre væsentlige Forslag. Det ene gaaer ud paa, at det udtrykkeligt bliver fastsat, at en Rigsdagsmand under Rigsdagens Samling ei heller uden vedkommende Things Samtykke kan hæstes for Gjæld. Det andet tilsigter en Undtagelse fra Forbudet mod criminel Forfølgning for det Tilfælde, at en Rigsdagsmand maatte gribes paa fersk Gjerning.“

Man indstiller altsaa, at Paragraphen maatte affattes paa følgende Maade:

Ingen Rigsdagsmand kan under Rigsdagens Samling, uden at det Thing, hvortil han hører, dertil giver sit Samtykke, hæstes for Gjæld, ei heller fængsles eller tiltales, medmindre han er greben paa fersk Gjerning.“

Orsted: Hvad de nærmere Bestemmelser angaaer, som efter den ærede Ordførers Foredrag foreslaaes gjorte i Paragraphen, kan jeg Intet have at erindre derimod, jeg troer, at begge ere ganske hensigtsmæssige. Med Hensyn til Paragraphens Slutning erkjender jeg vel i Almindelighed det Rigtige i, at der ikke bør kunne anlægges Sag mod en Rigsdagsmand uden efter Thingets Beslutning; men det kunde dog være Spørgsmaal, om Bestemmelsen ikke burde affattes saaledes, at det saaes, at det ikke beroede paa Thingets Vilkaarlighed, saa at, naar Nogen foretog saadanne Handlinger eller brugte saadanne Udtryk i Thinget, der ikke blot vare skarpe Uttringer om den Gjenstand, hvorom der var Spørgsmaal, men som kunde indeholde endog virkelig større Forbrydelser, han da derfor vilde blive tiltalt. Jeg troer imidlertid ikke, at der i selve Paragraphen indeholdes Noget, som er urigtigt.

Schack: Det er vistnok rigtigt, at Bedkommende maa kunne arresteres, naar han gribes paa fersk Gjerning, men fængsles og tiltales burde han vistnok ikke kunne, uden at dette var indberettet til Rigsdagen og denne havde givet sit Samtykke dertil; idetmindste synes det mig ikke, at dette stemmer med Aanden i hele Udkastet.

Ordføreren: Det forekommer mig dog, at der, naar Bedkommende virkelig ere grebne paa fersk Gjerning, ikke er Grund til at fordrø et efterfølgende Samtykke; jeg skal forøvrigt gjerne tilstaae, at jeg personlig — hvorvidt Andre deri ere enige, tør jeg ikke sige — lægger mindre Vægt paa denne hele Kreds af Bestemmelser, idet jeg mere anseer denne Paragraphs Indhold for at være en Tradition, som følger fra Grundlov til Grundlov, og som

kan have sin store Betydning, hvor Udviklingen gaaer for sig under meget stærke Kampe mellem Regjering og Folk, men som hos os, hvor Udviklingen gaaer for sig under mere rolige Former, langt snarere kan misbruges end bruges.

Man gik derpaa over til § 39.

Ordføreren: Denne Paragraph lyder saaledes:

„Rigsdagsmændene ere ene bundne ved deres Overbeviisning og ikke ved nogen Forfæstelse af deres Vælgere.“

Comiteens Betænkning i Anledning deraf er saalydende:

„I nærværende Paragraph, der udtaler Rigsdagsmændenes Uafhængighed, har Udvalget troet, at man kunde optage et Tillæg, der fastsatte, at Embedsmænd, som vælges til Rigsdagsmænd, ikke behøve Regjeringens Tilladelse til at modtage Valget. Vi antage vel ingenlunde, at herved siges Noget, som ikke fulgte af Udkastets hele Aand, men vi have dog troet, at en udtrykkelig Tilføjelse i saa Henseende kunde være passende. Det bemærkes alene, at det dermed naturligviis ikke er sagt, at Embedsmænd, der vælges til Rigsdagsmænd, herved skulde have erholdt nogen Ret til at fordrø, at deres Embede, forsaavidt Nogen i deres Sted maatte forordnes til dets midlertidige Bestyrelse, skulde besørgees udført paa offentlig Regning.“

Man foreslaaer altsaa følgende Tillæg:

Embedsmænd, som vælges til Rigsdagsmænd, behøve ikke Regjeringens Tilladelse til at modtage Valget.“

Tscherning: Denne Tilføjelse, især hvad Folkethinget angaaer, synes mig at være meget skadelig. Med Hensyn til Folkethinget maa man vel lægge Mærke til, at Embedsmanden fremstiller sig, han bliver ikke valgt ved nogen Tilfældighed, han veed iforveien, at han vil stille sig til Valget; men at give Embedsmanden en Berettigelse til, uden sine Foresattes Samtykke at kunne disponere over sin Embedstid, det forekommer mig at være at indføre en daarlig Disciplin. Jeg troer, at Embedsmanden maa vide, at han ikke har nogen Raadighed over sin Tid, det Mødsatte gjør ham kun selvraadig i Forholdet til hans Foresatte; en anden Sag er det ved Landstinget, hvor han ikke veed, at han bliver valgt, der bør han ikke hindres deri. Det bør ikke være hans Vælgere formeent, naar de have valgt ham, at faae ham ind i Landstinget, og da kan det opnaaes paa den Maade, at der staaes En, som medens Rigsdagen varer kunde bestyre hans Embede; men det er betænkeligt at optage en saadan Bestemmelse i Grundloven. Jeg troer, at man i det Hele taget i Grundloven ikke skal give nogen bestemt Opmuntring til at vælge Embedsmænd, man skal ikke forhindre, at de blive valgte, men man skal ikke sætte en Præmie for, at de vælges; det er ikke velbetænkt. Man maa desuden lægge Mærke til, at naar man bruger Benævnelsen Embedsmænd, omfatter man alle, og deriblandt ogsaa de militære; efter dette skulde altsaa en Militair, naar han var commanderet til at seile med et Skib, og han, naar han kom til Helsingør, blev udnævnt til Rigsdagsmand, uden videre kunne spadserere i Land der og lade sit Fartoi ligge; men det kan umuligt være velbetænkt i den kongelige Tjenestes Interesse og i Statens. Han er bleven valgt til det Hverv, Staten har overdraget ham, fordi han ansaaes særlig stiftet dertil, det kan gjerne være, at han maaffee ikke onsker det; der kunde være Formuesomstændigheder, Familieforhold, Forhold af den Natur, at de gjøre, at han onsker at være fri derfor, og skulde han paa denne Maade indirecte kunne frigjøre sig derfor? Jeg troer, at naar man nærmere overveier disse Forhold, vil man komme tilbage fra en Bestemmelse af denne Art.

Ordføreren: Tør jeg rette det Spørgsmaal til det ærede kongevalgte Medlem, om hans Mening er, at det skal afhænge af Regjeringens Godtbefindende, om Embedsmanden maa modtage Valget eller ikke?

Tscherning: Min Mening er, at Embedsmanden skal, før han stiller sig til Valget, vide, om Regjeringen kan besætte hans Post, medens han er borte, og vil gjøre det. Han skal ikke stille sig til Valg uden at vide, om Regjeringen indvilger, og dersom han bliver valgt under saadanne Forhold, hvor han forud ikke har kunnet vide det, maa det beroe paa Regjeringen, om den vil give ham Lov til at møde som Rigsdagsmand eller ikke. Naar Vælgernes vide det